

Enheten för investeringsstöd och kulturmiljö
Heléne Hyrefelt Dahlström

Väddö Hembygds- och Fornminnesförening
info@vaddohembygdsforening.se

Tillstånd till renoveringsåtgärder på smedjan inom byggnadsminnet Kista gård, på fastigheten Kista 1:2 och 1:3, Norrtälje kommun

Beslut

Länsstyrelsen i Stockholms län beslutar att lämna tillstånd till timmerlagningar, renovering av eldstad och exteriör ommålning enligt ansökan som inkom till Länsstyrelsen den 25 maj 2021 och kompletterades den 26 maj, 11 juni och 14 juni 2021.

Tillståndet har en genomförandetid på två år från dagen för detta beslut.

Villkor

- Arbetet ska genomföras under antikvarisk medverkan av antikvarie som ska godkännas av Länsstyrelsen. Ni uppger att ni önskar anlita Rolf Hammarskiöld som medverkande antikvarie, vilket godkänns av Länsstyrelsen.
- Arbetet ska följa de handlingar som lämnats in i samband med ansökan och kompletterats 26 maj, 11 och 14 juni 2021. För timmerarbeten ska åtgärdsbeskrivning upprättad av Bygg & Kulturteknik 2021-05-24 följas. Knutlådor undantas från tillståndet och ska inte utföras. Södra gavelns befintliga utformning med halv syllstock bibehålls. Under projektets genomförande får smärre utformningsfrågor och detaljprojektering ske i samråd med och godkännas av antikvarien. Om antikvarien inte kan godkänna föreslagen utformning ska frågan lämnas till Länsstyrelsen för prövning. Avvikelser från beslutet kräver ny prövning av Länsstyrelsen.
- Ett för eldstäder antikvariskt lämpligt ersättningstegel ska väljas.
- Ni ska i god tid underrätta antikvarien om arbetets igångsättande och kalla antikvarien till byggmöten. Antikvarien ska ges möjlighet till dokumentation och undersökningar före, under och efter arbetena.
- Fastighetsägaren ska kalla Länsstyrelsen till antikvarisk slutsyn av arbetena. Antikvarien ska medverka vid detta tillfälle. I de fall en teknisk slutbesiktning av arbetena ska göras bör den antikvariska slutsynen ske innan denna genomförs.
- Antikvarien ska sammanställa de genomförda arbetena i en rapport. Rapporten ska innehålla administrativa uppgifter för objektet och ärendet,

Datum
2021-06-16

Beteckning
432-35541-2021

en redogörelse för utförda åtgärder, redovisning av vilka material som använts inklusive tillverkare/leverantör för material med produktblad, redogörelse för kulturhistoriska, byggnadstekniska/byggnadshistoriska iakttagelser som framkommit under arbetet, en motivering och beskrivning av eventuella antikvariska överväganden och avsteg från beslutade åtgärder och dess påverkan på det kulturhistoriska värdet samt relevant bildmaterial före, under och efter arbetet med bildtext som anger vad bilden beskriver/visar. Rapporten skickas digitalt till Länsstyrelsen senast 3 mån efter avslutat arbete.

- Tillståndet gäller under nu kända förutsättningar. Om nya omständigheter framkommer ska frågan överlämnas till Länsstyrelsen för ny prövning.

Beskrivning av ärendet

Kista gård förklarades som byggnadsminne den 26 augusti 2011. För ärendet relevanta skyddsbestämmelser anger följande:

Bestämmelse punkt nr 1: Byggnaderna 1–15 – [...] smedja, rielada och avträde får inte rivas eller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.

Bestämmelse punkt nr 2: I byggnaderna [...] smedja, rielada - får ingrepp inte göras i stommen och befintlig planlösning får inte ändras. Ingrepp får heller inte göras i fast inredning, såsom snickerier och fasta installationer som hänger samman med byggnadernas funktion.

Bestämmelse punkt nr 6: Byggnaderna vid Kista gård och den omgivande trädgården och gårdsplanen ska underhållas så att de inte förfaller. Vård och underhåll ska utföras med traditionella byggnadsmaterial, färger och metoder på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.

Ni har ansökt om tillstånd för att till följd av bland annat rötskador utföra timmerlagningar, iståndsätta den förfallna eldstaden, rödmåla fasaden och ommåla fönstersnickerier med linoljefärg.

Föreslagna åtgärder är i korthet följande:

Skorstenen tas ner så taket går fritt.

Norra gaveln: Stock 7 till höger om dörren halvsulas eller byts. Stock 8 halvsulas eller byts ut.

Östra väggen: Syllen som tidigare lagats kontrolleras och byts om så krävs.

Grunden ligger lågt varför en avjämning av marken görs från grunden och några meter ut.

Södra gaveln: 5 stockvarv samt halva det 6:e har bytts ut tidigare och är nu i dåligt skick. Dessa byts till timmer från gårdens skog. Allt nytt virke handbilas med

Datum
2021-06-16

Beteckning
432-35541-2021

traditionell radie på bilyxan till rätt form. Stommen dras isär och skarven i gavelröstets stock 10 trycks in i rätt läge. Eventuellt sätts en följare ca 3x5” på insidan som även håller de nedre stockarna på plats.

Västra sidan: Stock 6 lusas i nedre kant från muren ca 1 m.

Grunden: Stenarna i grunden rättas till, kompletteras och kallmuras.

Fasaderna målas med Falu ljus rödfärg, fönstersnickerier ommålas med linoljefärg i vit nyans lika befintlig. Vindskivor, överliggare och nockbrädor stryks med trämjera.

Knutlådor uppförs inte då detta ännu inte anses nödvändigt efter timmermannens bedömning.

Eldstadens gråstensmurar plockas i ordning och stabiliseras. Lagning och fogning sker med starkt hydrauliskt kalkbruk som häftar väl vid gråsten av typen Saint Astier NHL 5. Skorstenen muras upp igen i befintligt läge med de tegelstenar som går att använda. Cirka 120 trasiga tegel ersätts med bättre begagnade i likadant utförande. Murning sker med lokalt tillverkat lufthårdnande kalkbruk. Eldstadens tegelmurar lagas och stabiliseras. 80–100 saknade tegelstenar måste ersättas. Ett för eldstäder antikvariskt lämpligt tegel väljs. Murning sker med bruk baserat på lera.

Motivering till beslut

Åtgärderna strider mot skyddsbestämmelserna.

Länsstyrelsen bedömer att föreslagna åtgärder är nödvändiga att genomföra för att smedjan ska fortleva och kulturhistoriska värden bevaras.

Det finns således särskilda skäl att lämna tillstånd till åtgärderna.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Enligt 3 kap. 14 § kulturmiljölagen (1988:950) (KML) får Länsstyrelsen om det finns särskilda skäl lämna tillstånd till att ett byggnadsminne ändras i strid mot skyddsbestämmelserna.

Information

- Kostnaden för den medverkande antikvarien åligger fastighetsägaren.
- Sökanden svarar själv för att alla inblandade i arbetet tar del av villkoren i beslutet.
- Detta beslut innebär endast tillstånd enligt 3 kap. KML. Krävs tillstånd enligt någon annan lag, till exempel plan- och bygglagen, ska detta sökas särskilt.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga 1.

Beslutande

Beslut i detta ärende har fattats av antikvarien Heléne Hyrefelt Dahlström. I den slutliga handläggningen har också antikvarien Lucas Rabnor medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Kopia till:

SBk BMHLA

Riksantikvarieämbetet

Stockholms länsmuseum

Berörd antikvarisk medverkande Rolf Hammarskiöld

Byggnadsnämnden i Norrtälje kommun

Ni kan överklaga beslutet

Om ni inte är nöjda med länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Hur överklagar vi beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Stockholm antingen via e-post; stockholm@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Stockholm, Box 22067, 104 22 Stockholm.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer,
- hur ni vill att beslutet ska ändras, samt
- varför ni anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om ni inte tidigare lämnat dem:

- person- eller organisationsnummer,
- telefonnummer där ni kan nå dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det),
- e-postadress, och
- annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå er.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer er överklagan så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från er samt uppges sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta länsstyrelsen via e-post, stockholm@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 10 00. Ange diarienummer 35541-2021.